

Mesuryddion clyfar y camdybiaethau

Rydyn ni wedi creu'r daflen hon i'ch helpu i ddeall y ffeithiau am fesuryddion clyfar ac i ateb rhai o'r cwestiynau mwyaf cyffredin sydd gennych chi neu eich tenantiaid.

Dydw i ddim yn gweld y pwynt o fesuryddion clyfar. Beth yw'r manteision i mi?

Mae gan fesuryddion clyfar lawer o fanteision ar gyfer landlordiaid a thenantiaid. Rydwn ni'n gwybod bod pobl sydd â mesuryddion clyfar yn cael gwell syniad o faint o ynni maen nhw'n ei ddefnyddio a faint mae'n ei gostio.

Mae mesuryddion clyfar hefyd yn rhoi darlleniadau mesurydd cywir yn awtomatig sy'n golygu nad oes syndod annymunol wrth dderbyn bil ar ddiwedd y mis, neu'r denantiaeth. Mae hyn yn gallu helpu tenantiaid i roi trefn ar eu biliau ynni a'u gwneud yn llai tebygol o fynd i ddyled.

Pan fydd eich tenant yn gadael, gallwch chi ddefnyddio'r mesurydd clyfar i fonitro defnydd yn ystod cyfnodau gwag a'ch helpu i leihau costau. Os oes unrhyw ddefnydd anarferol, gallai hyn fod yn arwydd o rywun yn yr eiddo, rhywbeth a adawyd ymlaen neu gyfarpar ddiffygiol.

All mesuryddion clyfar helpu fy neu fy nhenantiaid i arbed arian?

Gall. Mae mwy nag 80 y cant o bobl sydd â mesuryddion clyfar wedi cymryd o leiaf un cam i ostwng eu defnydd o ynni. Yr amcangyfrif yw y bydd mesuryddion clyfar yn arbed £300 miliwn oddi ar filiau defnyddwyr yn 2020, gan godi i fwy nag £1.2 biliwn y flwyddyn erbyn 2030 – arbediad cyfartalog o £47 yr aelwyd. Dim ond y dechrau yw'r cynilion hyn, mae posibilrwydd o fwy gyda chynhyrchion a gwasanaethau newydd a alluogir gan system ynni clyfar.¹

Nid yw fy nhenantiaid erioed wedi gofyn i mi am fesuryddion clyfar.

Ydy tenantiaid eisiau nhw?

Ydynt. Mae ein hymchwil yn dangos bod tenantiaid mewn llety a rentir yn breifat yn fwy tebygol o eisiau mesuryddion clyfar o'i gymharu â grwpiau eraill, ond mae'r un ymchwil yn dangos eu bod yn llai tebygol na grwpiau eraill i gael nhw wedi'u gosod. Mae nifer o resymau posib dros hyn, er enghraifft dryswch ynghylch pwy sy'n gyfrifol am drefnu'r gosodiad.

Os oes cymal yn eich cytundeb tenantiaeth a allai atal y tenant rhag newid y mesurydd, gallai hyn wneud i'r tenant feddwl eich bod chi'n gwrthwynebu cael mesurydd clyfar. Efallai y byddwch am ailedrych ar hyn a chael sgwrs gyda'ch tenantiaid am fanteision cael gosodiad mesurydd clyfar.

Sut alla i gael gosodiad mesurydd clyfar yn fy eiddo a rentir?

Y person sy'n talu'r biliau ynni sy'n gyfrifol am ofyn am osodiad gan y cyflenwr ynni. Os yw'r tenant yn talu'r biliau, dylech chi gael sgwrs gyda nhw am fanteision mesuryddion clyfar a pham rydych chi eisiau iddyn nhw gael eu gosod yn yr eiddo. Gallai cael mesuryddion clyfar eu helpu nhw i gadw llygad agosach ar eu defnydd o ynni a gwneud newidiadau i ostwng eu biliau.

Os mai chi sy'n talu'r biliau, rydyn ni'n argymhell rhoi gwybod i'r tenant eich bod yn bwriadu newid y mesuryddion, a'u cyfeirio at ein gwefan i ddysgu mwy am y broses osod a sut i fanteisio ar y buddion.

A fydd mesurydd clyfar yn gwneud newid cyflenwr ynni yn anodd yn y dyfodol?

Na fydd. Os oes gennych chi fesurydd clyfar mae'r broses o newid cyflenwr yr un peth yn union ag ar gyfer mesurydd traddodiadol, a does dim angen i chi gael mesuryddion clyfar newydd yn yr eiddo os byddwch chi neu eich tenant yn newid cyflenwr.

Mae'r mesuryddion clyfar ail genhedlaeth, sy'n cael eu gosod ar hyn o bryd, yn galluogi chi i newid yn llyfn rhwng cyflenwyr, ac mae bron 10 miliwn ohonynt eisoes wedi cael eu gosod.¹

Ydy mesuryddion clyfar yn gweithio gyda rhagdal?

Ydynt. Gall pob mesurydd clyfar weithio yn y modd credyd neu'r modd rhagdal, ac oherwydd bod y modd hwn yn gallu cael ei newid 'dros yr awyr' does dim angen i chi newid mesurydd wrth newid eich ffordd o dalu'r bil. Mae llawer o fanteision i bobl sy'n defnyddio rhagdal clyfar, gan gynnwys ychwanegu credyd ar-lein neu dros y ffôn, yn ogystal â chyfleoedd i gael cefnogaeth ychwanegol o bell gan y cyflenwr ynni.

Ydy data personol fi fy hun neu fy nhenant mewn perygl gyda mesurydd clyfar?

Nac ydy. Mae mesuryddion clyfar yn ddiogel iawn. Mae hyn oherwydd bod ganddynt system ddiogeledd a ddatblygwyd gan arbenigwyr blaenllaw y diwydiant a'r llywodraeth gan gynnwys Canolfan Diogeledd Seiber Genedlaethol GCHQ.

Nid yw enw, cyfeiriad na manylion cyfrif banc y rhai sy'n talu'r bil byth yn cael eu storio yn y mesurydd, dim ond faint o ynni mae'n ei ddefnyddio.

Oes angen cysylltiad band eang ar fesuryddion clyfar i weithio?

Nac oes. Mae mesuryddion clyfar yn defnyddio system ddiwifr benodedig sy'n hollol wahanol. Does dim angen Wi-Fi arnoch yn yr eiddo er mwyn iddi weithio ac ni fydd yn defnyddio Wi-Fi eich tenantiaid. Mae'r mesurydd clyfar a'r sgrîn ynni cartref yn cyfathrebu trwy rwydwaith cenedlaethol diogel sydd ar gyfer mesuryddion clyfar yn unig.

Oes rhaid talu i gael mesurydd clyfar?

Does dim cost ychwanegol am osod mesurydd clyfar a chael cynnig sgrîn ynni cartref. Yn yr un modd â mesuryddion traddodiadol, mae'r gost o redeg a chynnal y rhwydwaith mesuryddion clyfar wedi'i lledaenu ar draws biliau pawb.

Beth os oes difrod i fy eiddo yn ystod y gosodiad?

Mae mesuryddion clyfar yn cael eu gosod gan osodwyr sydd â chymhwyster ffurfiol i gwrdd â safonau cenedlaethol penodol fel a bennir gan y Cod Ymarfer Gosod Mesuryddion Clyfar. Mae'r cyflenwyr ynni i gyd wedi ymrwymo i'r côd hwn, sy'n cael ei reoleiddio gan Ofgem, ac nhw sydd â'r pŵer i'w orfodi. Yn yr achos annhebygol y bydd difrod yn digwydd i'r eiddo yn ystod y gosodiad, bydd y cyflenwr yn cywiro hyn.

Os oes gennych chi unrhyw gwestiynau am y mesuryddion clyfar a sut i gael un, rydyn ni yma i helpu!
Gyrrwch e-bost i ni yn: enquiries@smartenergyGB.org

¹ Yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol, (2019), **Cyflwyno mesuryddion deallus: dadansoddiad cost a budd**